

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Boico Victor, Toma Nadejda, Turcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Diviziei motorizate 150 din or. Idrița-Berdinsk a Ordinului „Kutuzov” din 05 februarie 1946, în cauza penală în privința lui

Cucer Andrei xxxxxxxxxxxxxxxx născut în anul 1922, de naționalitate moldovean, originar din r-nul Otaci, satul Otaci, RSSM.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 12.11.2020 – 15.12.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei motorizate 150 din or. Idrița - Berdinsk, a Ordinului „Kutuzov”, din 5 februarie 1946, *Cucer Andrei* a fost condamnat în baza art.58-1 ”b” Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu executarea pedepsei în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale, cu înaintarea demersului către Prezidiumul Sovietului Suprem al RSSM, privind retragerea dreptului de purtare a medaliei „Pentru Curaj”.

2. Potrivit sentinței, *Cucer Andrei* a fost condamnat pentru trădare de patrie și anume pentru că, nedorind să exercite serviciul militar în rândurile Armatei Roșii, în noaptea spre 15 decembrie 1945, a trădat patria și a trecut linia de demarcare a hotarului, pe teritoriul englez, ocupat de trupele germane.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui *Cucer Andrei*.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului *Cucer Andrei* în baza art.58-1 lit.”b” Cod penal al RSFRS- *trădare de patrie*, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul *Cucer Andrei*, prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol. Or, sentința de condamnare în privința lui *Cucer Andrei* a fost pronunțată exclusiv în baza declarațiilor inculpatului, fără a fi administrate și cercetate alte probe.

S-a stabilit, că instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului *Cucer Andrei* la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

De asemenea a notat că, sentința de condamnare emisă în privința lui *Cucer Andrei* a fost emisă cu încălcarea flagrantă a drepturilor și libertățile fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce conform art.6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

În consecință, a subliniat că inculpatul *Cucer Andrei* în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei motorizate 150 din or. Idrița - Berdinsk, a Ordinului, „Kutuzov”, din 5 februarie 1946, *Cucer Andrei* a fost condamnat în baza art.58-1 "b" Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu executarea pedepsei în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale, cu înaintarea demersului către Prezidiumul Sovietului Suprem al RSSM, privind retragerea dreptului de purtare a medaliei „Pentru Curaj”.

Din conținutul sentinței rezultă că *Cucer Andrei* a fost condamnat pentru *trădare de patrie* fără a fi indicate careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lui și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui *Cucer Andrei* în baza art.58-1, lit. „b” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea

procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Diviziei motorizate 150 din or. Idrița-Berdinsk a Ordinului „Kutuzov” din 05 februarie 1946, în cauza penală în privința lui *Cucer Andrei xxxxxx*, cu încetarea procesului penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și reabilitarea acestuia în conformitate cu Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena